คำถามที่ถามบ่อยจากคลินิกกฎหมาย

การจดทะเบียนหย่าตามกฎหมายมาเลเซีย (สำหรับผู้ที่ไม่ใช่มุสลิม) ต้องทำอย่างไรบ้าง?

การจดทะเบียนหย่าตามกฎหมายมาเลเซียแบ่งออกเป็น 2 กรณี คือ

(1) การหย่าโดยความยินยอมของทั้งสองฝ่าย

(2) การหย่าโดยคำพิพากษาของศาลกรณีที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่ยินยอม โดยฝ่ายที่ขอหย่าจะต้องมีเหตุผลและหลักฐานที่ชัดเจนอันเป็นเหตุให้ยื่นฟ้องหย่าได้ เช่น

- คู่สมรสแยกกันอยู่เพราะไม่อาจอยู่ร่วมกันฉันสามีภรรยานานกว่า 2 ปี
- สามีหรือภรรยาไม่ให้ความช่วยเหลือหรือขาดการอุปการะเลี้ยงดูคู่สมรส และ/หรือ บุตรตามสมควร
- สามีหรือภรรยาบกพร่องต่อหน้าที่
- สามีหรือภรรยาไม่ให้เกียรติอีกฝ่ายหนึ่ง
- สามีหรือภรรยามีพฤติกรรมนอกใจคู่สมรส (ควรมีหลักฐานเป็นรูปถ่าย คลิปวีดีโอ เช่น การไปอยู่กินกับหญิงหรือชายอื่น การรับเป็นบิดาของบุตรที่เกิดจากหญิงอื่น พฤติการณ์ส่อว่าร่วมประเวณีกับผู้อื่น เป็นต้น)
- ฝ่ายหนึ่งกระทำความรุนแรงต่ออีกฝ่ายหนึ่ง ทางร่างกาย และ/หรือ จิตใจ (ควรมีหลักฐานการแจ้งความที่สถานีตำรวจภายใน 24 ชั่วโมงพร้อม รูปถ่าย/คลิปวีดีโอร่องรอยการถูกทำร้าย หลักฐานการตรวจร่างกายหลังถูกทำร้าย)

คนไทยที่ได้จดทะเบียนสมรสกับชาวมาเลเซียตามกฎหมายมาเลเซีย แล้วประสงค์ขอจดทะเบียนหย่าหรือยื่นฟ้องหย่า มีขั้นตอนดังนี้

1. การเตรียมเอกสาร

1.1 ให้ผู้ขอหย่าเตรียมเอกสารดังต่อไปนี้

- บัตรประจำตัวประชาชนของคนมาเลเซียพร้อมสำเนา (My Kad)
- หนังสือเดินทางของคนไทย พร้อมสำเนาหน้าแรกและหน้าวีซ่าที่ยังไม่หมดอายุ
- ทะเบียนสมรสมาเลเซีย พร้อมสำเนา
- ใบเปลี่ยนชื่อ และ/หรือ ใบเปลี่ยนนามสกุล (หากมี)
- หนังสือยืนยันความเป็นบุคคลคนเดียวกัน (กรณีชื่อ-นามสกุล ของเอกสารไม่ตรงกัน)
- หากมีบุตรด้วยกัน ให้เตรียมเอกสารของบุตร ดังนี้
    - สูติบัตรไทย หรือ สูติบัตรมาเลเซีย พร้อมสำเนา
    - กรณีบุตรถือสัญชาติมาเลเซีย: บัตรประจำตัวประชาชนมาเลเซีย (My Kid / My Kad)
    - กรณีบุตรถือสัญชาติไทย: หนังสือเดินทางไทย พร้อมสำเนาหน้าแรกและหน้าวีซ่าที่ยังไม่หมดอายุ

1.2 นำเอกสารที่เป็นภาษาไทย (หากมี) ไปรับรองนิติกรณ์

1.2.1 หากมีเอกสารที่ต้องใช้ที่เป็นภาษาไทย เช่น ใบเปลี่ยนชื่อ ใบเปลี่ยนนามสกุล หนังสือยืนยันความเป็นบุคคลคนเดียวกัน สูติบัตรไทยของบุตร ให้นำไปแปลเป็นภาษาอังกฤษ โดยผู้แปลลงชื่อรับรองว่าเป็นคำแปลที่ถูกต้องแล้วนำเอกสารและคำแปลไปรับรองนิติกรณ์ ที่กองสัญชาติและนิติกรณ์ กรมการกงสุล หรือสำนักงานหนังสือเดินทางชั่วคราวในจังหวัดต่าง ๆ ในประเทศไทย ทั้งนี้ ควรตรวจสอบการแปลตัวสะกดของ ชื่อและนามสกุล ให้ตรงตามหนังสือเดินทางฉบับล่าสุด

โปรดคลิกที่นี่เพื่อดูรายละเอียดเกี่ยวกับการนำเอกสารไปรับรองที่กรมการกงสุล

หากไม่สามารถนำเอกสารและคำแปลดังกล่าวกลับไปรับรองนิติกรณ์ที่ประเทศไทยด้วยตนเองได้ สามารถทำหนังสือมอบอำนาจที่สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ หรือ สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองปีนัง หรือ สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองโกตาบารู เพื่อให้บุคคลอื่นไปดำเนินการแทนได้ โดยให้เตรียมเอกสารดังต่อไปนี้

- สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนไทยของผู้มอบอำนาจ 2 ชุด พร้อมแสดงตัวจริง
- สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนไทยของผู้รับมอบอำนาจ 2 ชุด

โปรดคลิกที่นี่เพื่อดูรายละเอียดเกี่ยวกับการขอหนังสือมอบอำนาจที่สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์

1.2.2 นำเอกสารที่ได้รับการรับรองนิติกรณ์มาจากประเทศไทยแล้วมาขอรับการรับรองที่สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ หรือ สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองปีนัง หรือ สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองโกตาบารู

โปรดคลิกที่นี่เพื่อดูรายละเอียดเกี่ยวกับการขอรับรองเอกสารที่สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์

1.2.3 นำเอกสารที่ผ่านการรับรองโดยสถานเอกอัครราชทูตฯ หรือสถานกงสุลใหญ่ฯ ไปขอรับการรับรองที่กระทรวงการต่างประเทศมาเลเซีย (หากมี)

โปรดคลิกที่นี่เพื่อดูรายละเอียดเกี่ยวกับการนำเอกสารไปขอการรับรองที่กระทรวงการต่างประเทศมาเลเซีย และคลิกที่นี่สำหรับที่ตั้งของสำนักงานกระทรวงการต่างประเทศมาเลเซียในรัฐซาบาห์และซาราวัก

2. การยื่นคำร้องขอหย่า ให้ผู้ขอหย่าลงทะเบียนคำร้องขอหย่าที่สำนักทะเบียนมาเลเซีย (JPN - Jabatan Pendaftaran Negara) สาขาเดียวกับที่เคยจดทะเบียนสมรส จากนั้น JPN จะส่งเรื่องไปที่ศาล (High Court)

3. การพิจารณาของศาล

3.1 กรณีการหย่าโดยความยินยอมของทั้งสองฝ่าย ศาลจะเรียกคู่หย่าทั้งสองฝ่ายไปตกลงเรื่องการแบ่งทรัพย์สินและสิทธิการปกครองและอุปการะเลี้ยงดูบุตร (หากมี) โดยศาลจะออกเอกสารการหย่า (Decree Nisi Absolute) ให้ใน 3 เดือนหลังจากได้รับคำร้องขอหย่า โดยจะระบุวันที่การหย่ามีผลในเอกสารดังกล่าว

3.2 <u>กรณีการหย่าโดยคำพิพากษาของศาลโดยฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ยินยอม</u>

- ศาลจะส่งคู่หย่าเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ย (ดำเนินการโดย the Marriage Tribunal ที่ JPN ซึ่งจะมีผู้ประนีประนอมคดีครอบครัวเป็นคนกลางช่วยไกล่เกลี่ย โดยแต่ละฝ่ายอาจมีทนายความของตนด้วย)
- อนึ่ง ศาลจะพิจารณาให้ไม่ต้องดำเนินกระบวนการไกล่เกลี่ยในกรณีดังนี้
  - ผู้ขอหย่าถูกทอดทิ้งและไม่ทราบว่าคู่สมรสอยู่ที่ใด
  - ผู้ถูกขอหย่าพำนักอยู่ต่างประเทศและไม่น่าจะกลับเข้ามายังมาเลเซียภายใน 6 เดือนนับตั้งแต่วันที่ยื่นฟ้องหย่า
  - ผู้ถูกขอหย่าไม่มาปรากฏตัวต่อหน้า และแสดงความประสงค์ที่จะไม่เข้าร่วมกระบวนการไกล่เกลี่ย
  - ผู้ถูกขอหย่าอยู่ระหว่างรับโทษจำคุก 5 ปีขึ้นไป
  - ผู้ถูกขอหย่าเป็นบุคคลวิกลจริต
  - ศาลมีความเห็นว่า เป็นกรณีพิเศษที่กระบวนการไกล่เกลี่ยดำเนินการไม่ได้ในทางปฏิบัติ
- เมื่อผู้ประนีประนอมครอบครัวเห็นว่า ทั้งสองฝ่ายยืนยันที่จะหย่าและตกลงเรื่องที่เกี่ยวข้อง เช่น การแบ่งทรัพย์สิน สิทธิการปกครองและการอุปการะเลี้ยงดูบุตรได้แล้ว จึงจะแจ้งต่อศาล ซึ่งศาลจะออกเอกสารการหย่า (Decree Nisi Absolute) ให้ โดยจะระบุวันที่การหย่ามีผลในเอกสารดังกล่าว ทั้งนี้ ระยะเวลาในขั้นตอนนี้ขึ้นกับกระบวนการไกล่เกลี่ยโดยไม่น่าจะน้อยกว่า 3 เดือน

4. การปรับสถานะการสมรส เมื่อศาลออกเอกสารการหย่าแล้ว ให้นำเอกสารดังกล่าวไปที่ JPN Putrajaya (Marriage and Divorce Division) เพื่อปรับสถานะการสมรสโดยเตรียมเอกสารดังนี้

- บัตรประจำตัวประชาชนของชาวมาเลเซีย (My Kad)
- หนังสือเดินทางของชาวไทย
- ทะเบียนสมรสมาเลเซีย
- เอกสารการหย่าที่ได้รับจากศาล หรือ สำเนาเอกสารการหย่าที่ประทับตรารับรองสำเนาถูกต้องจากศาล
- หนังสือแต่งตั้งทนายความ (หากมี)

โปรด<u>คลิกที่นี่</u>เพื่อดูรายละเอียดเกี่ยวกับการจดทะเบียนหย่าที่ JPN

สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์

15 มีนาคม 2565